

[Seminář Knihovny jako centra vzdělávání \[1\]](#)

Autor:

- [PICKOVÁ, Naděžda](#) [2]

Číslo:

- [2023, ročník 32, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [vzdělávání v knihovnách](#) [5]

S velkým zájmem jsem se přihlásila na seminář [Knihovny jako centra vzdělávání](#) [6], který se konal v Goethe-Institutu v Praze 24. dubna 2023 a pořádal jej SKIP právě s Goethe-Institutem.

Vlastnímu semináři předcházela exkurze do Knihovny Goethe-Institutu. V předsálí knihovny byla k vidění výstava knih německého spisovatele Otfrieda Preusslera nazvaná [Malá čarodějnice, velká kouzla. Magický svět Otfrieda Preusslera](#) [7]. Byla uspořádána u příležitosti stého výročí narození tohoto původem libereckého autora.

MLÁDÍ V LIBERCÍ

Otfried Preußler se narodil v Liberci 20. října 1923 do německé učitelké rodiny, jeho původní příjmení bylo Syrowatka. Preußlerův otec Josef Syrowatka měl po rodičích české kořeny. Jeho babička Dorota Syrowatková, řečená Dora, pocházela z okolí Mnichova Hradiště, německy mluvila jen s obtížemi a pro Otfriedův pozdější literární vývoj měla zásadní význam. Josef Syrowatka vedl liberecké Vlastivědné muzeum, které se po druhé světové válce stalo součástí Severočeského muzea. Otfriedova matka Ernestine Syrowatková (rozená Scherwenková) působila jako učitelka německého jazyka a dějepisu. Díky ní Otfriedovi dostalo důkladného německého vzdělání.

Vášnivý historik Josef Syrowatka sbíral legendy z Jizerských hor, babička Dora zase vnukovi vyprávěla české pohádky ze svého rodného kraje, stala se tak pro něj ideálním zdrojem inspirace: pohádkové bytosti z jejího vyprávění mu utkvěly v paměti a přirostly k srdci. Příznivé rodinné zázemí zdělaných rodičů se zájmem o historii regionu, vyprávění a příběhy spjaté s hornatým krajem předurčily Otfriedovy budoucí zájmy i ráz jeho literárního díla.

Otfried Preußler se údajně narodil v dnes již neexistujícím domě ve Rydlantské ulici. Rodina se později přestěhovala do Pestalozziho ulice (dnes Čapková 233/12) ve čtvrti Králův Háj. Nově vystavěné čtvrti nad libereckou přehradou se říkalo podle typické střešní krytiny „Schieferdörfel“ (břidlicová vesnička). V roce 1929 začal Otfried navštěvovat Rudolfovu školu v ulici 1. května. Od třetí třídy se také začal učit česky. Ve dvanácti letech napsal svou první povídku a angažoval se ve školním divadle. V roce 1941 si rodina nechala změnit příjmení na Preußler (Josef Syrowatka byl údajně potomkem slavných sklářů Preußlerů), a veřejně se tak přihlásila k německým kořenům. Následujícího roku Otfried úspěšně odmaturoval (mj. i z českého jazyka). Zápětí byl povolán do wehrmachtu a odvelen na východní frontu. Byla mu tak odepřena univerzitní dráha, po které toužil. Šťastně nedopadl ani sňatek se snoubenkou Annelies Kindovou.

1. Město na malém
2. Rodiči O. Preußlera
3. Otfriedův (i) Preußler
4. Mamatka a otec

O libereckém mládí Otfrieda Preusslera

Vystavené knihy a informace o autorovi doplňoval exponát v podobě velkého havrana s rozevřenými křídly, který se v jeho knihách objevuje.

[9]
Výstavě vládl havran

V knihovně si zájemci mohou půjčovat knihy, časopisy, audioknihy i DVD. Knihovna je otevřena šest dní v týdnu, v dopoledních hodinách je bez přítomnosti knihovníka. V nabídce je také Knihovna věcí; podrobnější informace jsou dostupné na [webových stránkách](#) [10].

Knihovna jako místo pro malé i velké programátory a krotitele robotů

První přednášející semináře byla mediální pedagožka Jana Scheider z [Městské knihovny v Drážďanech](#) [11]. Drážďany mají přes 566 000 obyvatel. Knihovna má centrální knihovnu a 19 poboček. Knihovna se po covidových letech snažila vykompenzovat deficit z doby pandemie a přilákat mladé lidi do knihovny. S projektem [Tady se něco děje!](#) [12] (Hier ist was los!) se jim záměr podařil. Během prázdnin pořádají různé aktivity pro děti (i s rodiči) a mládež s moderními technologiemi. Účastníci vytvářejí podcasty, mohou si vyzkoušet filmování, vytváření her a animací nebo si mohou pomoci obrázků naprogramovat roboty pomocí obrázků (tuto aktivitu lze využít pro děti od čtyř let, ale také pro seniory).

Knihovna realizuje fotografické projekty, kdy fotografové chodí s dětmi venku, fotí a poté se učí, jak dále s fotografiemi pracovat. Pořádají workshopy s autory knih i ilustrátory, ve kterých se mohou např. naučit malovat komiks. Různých bezplatných prázdninových kurzů se zúčastnilo více než 1 500 zájemců.

Vysokoškolské knihovny a blended learning: vzdělávání, služby, informační zdroje

Další přednášející byla Hana Landová z [Knihovny České zemědělské univerzity v Praze](#) [13] a z [Asociace knihoven vysokých škol ČR](#) [14]. Upozornila, že během uplynulých dvou let se na vysokých školách změnilo prostředí i forma výuky a je nutné, aby na to zareagovaly i vysokoškolské knihovny. Studenti již nechodí do knihovny pouze studovat, ale též odpočívat, zahrát si šachy, setkat se s kamarády. Je nutné přizpůsobit rozsah tištěných a elektronických knihovních fondů, aby byly studentům k dispozici a mohli je získat, když je potřebují.

Technické vzdělávání pro děti a pedagogy

Poslední příspěvek nám představil originální vzdělávací programy pro děti i učitele zaměřené na fungování technického světa kolem nás bez použití tabletů a počítačů. Děti si takto rozvíjí logické a inženýrské myšlení. Barbora Vítová z [Malé technické univerzity](#) [15] nás informovala o vzdělávacích programech pro mateřské školy a první až třetí ročník základních škol. Děti si hrají na elektrikáře, instalatéry či architekty názorně a jednoduše a propojí si čtenářskou, matematickou a polytechnickou gramotnost. Mezi přítomnými knihovníky a knihovnicemi vzbudila Barbora Vítová velký zájem o tyto pořady a doufám, že většina z nás účastníků semináře bude s Malou technickou univerzitou více spolupracovat!

Závěrem

Kromě prezentací (odkazy na ně najdete na [webu SKIP](#) [6]) je k dispozici i videozáznam, a to v [češtině](#) [16] i [němčině](#) [17]:

Za získání všech informací na semináři jsem moc ráda a těším se na další!

[18]
Z oken Goethe-Institutu se naskýtá výhled přímo na Pražský hrad

Autorkou fotografií je Naděžda Picková z Městské knihovny Čelákovice.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/seminar-knihovny-jako-centra-vzdelavani>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/seminar-knihovny-jako-centra-vzdelavani>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/pickova-nadezda>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/vzdelavani-v-knihovnach>
- [6] <https://www.skipcr.cz/knihovnicke-akce/knihovny-jako-centra-vzdelavani>
- [7] https://www.goethe.de/ins/cz/cs/ver.cfm?event_id=24586958
- [8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1024/pickova3.jpg>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1024/pickova1.jpg>
- [10] <https://www.goethe.de/ins/cz/cs/kul/the/thr/bdr.html>
- [11] <https://www.bibo-dresden.de/de/>
- [12] <https://www.bibo-dresden.de/de/veranstaltungen/kinderveranstaltungen/Herbstferienprogramm.php>
- [13] <https://lib.czu.cz/cs>
- [14] <https://www.akvs.cz/>
- [15] <https://www.mtuni.cz/>
- [16] <https://youtu.be/4xWizTAlhqU>
- [17] <https://youtu.be/z-V70n2pMXw>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1024/pickova2.jpg>